

Vandaag vieren we feest !

20
jaar

Twintig jaar geleden rolde de eerste Roetskalender van de persen. Vandaag nodigen we onze lezers uit om samen verjaardagstaart te eten en onze twintig kaarsjes uit te blazen. Liefst in één keer!

De roots van De Roets zijn je allicht bekend. Niet? Lees in week 2 van deze editie het verhaal over zijn geestelijke vader Herman Brijssinck. Hij stond vaak versteld over het gebrek aan kennis over wie Vlaanderen – en de Lage Landen – in verre of nabije tijden groot had gemaakt.

Herman was er de man niet naar om dan maar diep te zuchten en zijn schouders op te halen. Integendeel. Samen met een bont team vrijwilligers en geruggesteund door historici, wetenschappers, taal- en letterkundigen zette hij er zijn schouders onder.

In 2005 werd De Roets geboren! Een ideëel project met een duidelijke missie: bij het brede publiek interesse wekken voor de boeiende en inspirerende geschiedenis van de Lage Landen. Niet met saaie en dode feiten maar als een warme inspiratiebron die samen tijdloze, positieve verbondenheid schept en fierheid wekt over wat zij die ons in Vlaanderen voorgingen, verwezenlijkten.

Dat we in deze editie op Herman Brijssinck een extra spotlicht zetten, is geen goed nieuws. Immers, om in De Roets te komen mag je nu eenmaal niet meer leven. Herman overleed begin 2023. Tot op zijn negentigste bleef hij denken dat er in een dag zesentwintig uren waren ...

Nog samen met hem en een aantal nieuwe 'overtuigden' hebben we de Roets vzw opgericht. En als vzw-voorzitter ben ik vastbesloten om samen met mijn bestuursleden Peter, Toon, Guido, onze eindredactrice Jo en dat bonte team van enthousiaste vrijwilligers ook in de komende jaren onze schouders onder de Roets te blijven zetten.

Als prille twintiger zijn we nu volwassen, maar dankzij u willen we graag even speels en creatief blijven groeien.

Koen Clement

TWEE STRAFFE DAMES...

... Margaretha van Oostenrijk, landvoogdes van de Nederlanden en Louise van Savoy, moeder van de Franse koning Frans I. Zij vertegenwoordigden in 1529 keizer Karel V van het Heilige Roomse Rijk en koning Frans I, bij het ondertekenen van de Vrede van Kamerijk. Hoe kennen we deze vrede nog?

We laten je meelesen in het dagboek van enkele markante Lagelanders. Hun namen staan erbij. Helaas ... de letters zijn door elkaar gehutseld. Aan jou om ze te herschikken. De beginletters van de tien (familie)namen vormen de naam die we zoeken.

1. DESNOOD

□ □ □ □ □ □ □ □

Mijn Cruydeboek uit 1554 was een echte revolutie voor de plantkunde.

2. OSIRTA

□ □ □ □ □ □ □

Toen mijn broer Leonard in 1814 stierf, heb ik de brouwerij in Leuven overgenomen. Je kan het, Johanna, vertrouwde hij me toe.

3. SIMSAS

□ □ □ □ □ □ □

Wilfried Morbée: zo heet ik echt. Maar zo ben ik niet gekend. Met mijn sterke tanden daarentegen ...

4. SERMAUS

□ □ □ □ □ □ □ □

Thuis bij mijn vriend Thomas More schreef ik mijn bekendste werk *Lof der Zotheid*.

5. VINEST

□ □ □ □ □ □ □

Evenaar, evenwijdig, middellijn, scheikunde ... Ik bedacht Nederlandse namen voor wetenschappelijke begrippen. Knap toch van Simon.

6. STUYVELAN

□ □ □ □ □ □ □ □ □ □

Ik weet wel, mijn lief, wakker worden met een houten kop is niet alles.

7. VROENEGGE

□ □ □ □ □ □ □ □ □ □

Ik werd wereldberoemd toen ik in 1722 bijna toevallig in de Grote Oceaan het Paaseiland ontdekte.

8. SNEER

□ □ □ □ □ □

Uren kan ik zingen over mijn geliefde Limburg. Daar gaat echt niks boven ...

9. DOPROESTER

□ □ □ □ □ □ □ □ □ □

In 1886 bakte ik mijn eerste amandelbroodje. Een groot succes in Lo. Applaus voor Jules!

10. STAGEEL

□ □ □ □ □ □ □ □

Karel de Grote nam me altijd mee op rooftocht. Ik was dan ook een heel trouwe ridder!

Oplossing:
Dodoens - Artois - Massis - Erasmus - Stevin - Vannuytsel - Roggeveven
- Erens - Destrooper - Elegast

Puzzelplezier voor kinderen !

Je kent ze vast wel, deze personen, voorwerpen, ... uit onze geschiedenis.

Maar oei ... het zetduiveltje heeft alle letters door elkaar g_eh_sc_ud. Vind jij de juiste namen?

1. HERMIN

Pfff ... een keizware steen! Niet voor stripfiguur Obelix. Die liep vaak met die langwerpige steen van enkele meters rond. Zomaar op zijn rug. Pas op, uit de weg: soms gooide hij ermee!

2. NIJGEBEN

Allemaal kleine huisjes bij elkaar, veilig van de buitenwereld afgeschermd door een muur. Bijna zoals een klooster. Hier woonde juffrouw Symforosa samen met andere vrome vrouwen. Maar nonnetjes? Nee, dat waren ze niet.

3. TRESKET

Tijdens de middeleeuwen moesten meer en meer mensen niets meer weten van het katholieke geloof. Ze werden protestant. Maar daarvoor werden ze vervolgd. Hoe noemde men deze niet-katholieken?

4. KIBOSTEKEN

In 1621 deed Hugo de Groot iets spectaculairs. Beschuldigd van verraad zat hij gevangen in het zwaarbewapende Slot Loevestein. Toch kon hij ontsnappen! Waarin had hij zich verstopt?

5. GANODDEEG

Hallo, zo'n stok met een uitstekende pin en een ijzeren ring was best een gevaarlijk wapen. Er kon mee gestoken en geslagen worden. Tijdens de Guldensporenslag werden heel wat Franse ruiters ermee in de pan gehakt.

6. BIERHANEN

Makkelijk, zo'n verharde langeafstandswegen die de Romeinen in onze gewesten aanlegden. Troepen, koeriers en reizigers konden daardoor veel vlugger hun reisdoel bereiken.

VLAAMSE
MEESTERS

Vlaanderen
is toerisme

Felix De Boeck, Abstract, 1920, coll. Vlaamse Gemeenschap - FelixXart Museum

VLAAMSE MEESTERS OP HUN PLEK

Verborgen
meesterwerken
op de kaart gezet.

Bewonder deze Felix De Boeck
in het FelixXart Museum.
Nog meer ontdekkingen op
vlaamsemeestersophunplek.be

TOERISMEVLAANDEREN

Edward De Beukelaer

Van Antwerpen Koekenstad

1843-1919

1885. Nog voor ze goed en wel uit de trein gestapt zijn, ruiken ze het al: 'We zijn in Antwerpen!' 't Hoekje om achter het Centraal Station in de Kievitstraat staat de industriële bakkerij van Edward De Beukelaer. Het zoete aroma van koekjes trekt de reizigers de stad in.

't Is druk bij dorpsbakker Petrus in Hoevenen. Zijn broodjes vliegen de deur uit. Zoon Edward, vertrouwd met het bakkersleven van zijn vader, wil ook bakker worden. Veertien is hij als hij Hoevenen verlaat en bij een kinderloos echtpaar in Antwerpen 'de stiel gaat leren'. Hij leert er alle kneepjes van het vak en wordt een enthousiast volleerd bakker. Het echtpaar behandelt hem als een eigen zoon en wanneer de baas een opvolger moet kiezen, krijgt Edward de kans van zijn leven: op zijn 23ste wordt hij zaakvoerder.

Edward blijft niet bij de pakken zitten. Ambitueus als hij is, combineert de 'ovenverse nieuwe bakker' zijn werk en zijn gezinsleven met zelfstudie. De Engelse 'bonbons', dure koekjes die een echte delicatessie zijn, trekken zijn aandacht. Ze zijn lang houdbaar en dat biedt heel wat voordelen. Alleen, ze zijn enkel te koop in enkele grote winkels in Antwerpen en Brussel. 'Geen probleem', denkt

Edward vastbesloten, 'ik ontwikkel wel mijn eigen variant.' En duchtig begint hij te experimenteren. Hij verfijnt zijn techniek, test verschillende productiemethodes uit en begint zijn koekjes in de winkel te verkopen. Dat lukt zo goed dat hij besluit er zijn hoofdactiviteit

van te maken. Eerst bouwt hij een eigen machine om automatisch koekjesvormen uit het deeg te snijden. Doordrongen van het idee 'wat ik zelf doe, doe ik beter', koopt hij de belangrijkste onderdelen in Engeland. Terug in Antwerpen maakt hij de machine bedrijfsklaar. De uitgekapte biscuits worden vervolgens op een metalen plaat geschoven en in een tunneloven gebakken. Na een korte periode in de Lange Nieuwstraat

Fotobron: Anke De Beukelaer, familiearchief

verhuist de koekjesfabriek 'Ed. De Beukelaer & Co' rond 1870 naar de Lange Kievitstraat. Dat jaar wordt als het opstartjaar van De Beukelaer's Fabrieken beschouwd. Edwards industriële koekjesfabriek, de grootste op het Europese vasteland, groeit uit tot een grote en belangrijke werkgever in de stad. Naast de koekjes worden ook wafeltjes gebakken. Die zijn zo lekker en de populariteit stijgt zodanig dat het in 1929 het belangrijkste exportproduct wordt. En omdat veel koekjes cacao en chocolade bevatten, start De Beukelaer ook nog eens eigen chocoladeproductie.

Op de Wereldtentoonstelling in Antwerpen in 1885 behaalt De Beukelaer een gouden medaille en dat zorgt natuurlijk voor extra publiciteit. Twee jaar later wordt de firma hofleverancier. Intussen breidt Edward De Beukelaer zijn netwerk uit. In zijn ruime villa in Brasschaat nodigt hij regelmatig werknemers en verenigingen uit. Wanneer in 1919 de Spaanse griep door Vlaanderen vliegt, wordt ook Edward getroffen. De rest van het verhaal De Beukelaer is geschiedenis ...

Als selfmade man is Edward zich bewust van een degelijke opleiding van zijn arbeiders. Voor zijn vaak ongeletterde personeel richt hij in 1917 tijdens de zwaarste oorlogsjaren in zijn fabriek een bakkerijschool op.

Nieuwjaar

maandag

1

In de 17de eeuw al kocht de Toneelkring van de Sint-Lucasgilde in Antwerpen enkele kratten Seef. Een lekker biertje dat twee eeuwen later zijn naam zou geven aan een nieuwe Antwerpse wijk: de Seefhoek. Een echte, volkse wijk met veel cafés en danszalen waar – inderdaad – veel Seef werd gedronken. Vooral in herberg *Bij Trien uit de Pothoek* werd het biertje vlot getapt.

dinsdag

2

woensdag

3

Architectuurwedstrijd in 1925: creëer een ontwerp voor de IJzertoren in Diksmuide. Daar gaan we voor, dachten Robert en Fritz Van Averebeke. En jawel: ze wonnen de wedstrijd met hun ontwerp, gebaseerd op de schetsen van Joe English. In 1952 mocht Robert ook het ontwerp voor de tweede en grotere IJzertoren ontwerpen.

donderdag

4

vrijdag

5

Calle Francisco de Pelsmaecker. Een Vlaamse straatnaam in hartje Sevilla? Vader Louis de Pelsmaecker – uit Dendermonde – was consul in Granada. En daar werd zijn zoon Francisco geboren. Die werd een autoriteit in het Romeins Recht en een gerenommeerd professor aan de universiteit van Sevilla.

Driekoningen

zaterdag

6

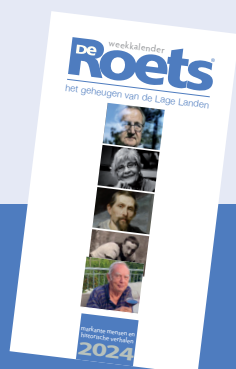
Einde kerstvakantie

zondag

7

Op de valreep nog een nieuwjaarscadeautje voor je vrienden nodig?

Geef De Roets cadeau ! www.roetsinfo.eu

Herman Brijssinck

Niet strijden maar verleiden

1933-2023

Een zondagmorgen einde jaren zeventig. Aan een kerk in de Vlaams-Brusselse Rand delen enthousiaste vrijwilligers bloemetjes uit. Met de groeten van Waar Vlamingen Thuis zijn. Zegt een Franstalige dame: 'Ça c'est sympa!' Het wordt het handelsmerk van Herman Brijssinck. Niet strijden maar verleiden. Met zachtcreatieve initiatieven speelt hij van achter de schermen een sleutelrol in het behoud van het Nederlandstalig karakter van de Vlaamse Rand. En vanaf 2005 inspireert hij als geestelijke vader van De Roets jong en oud met historische verhalen van intussen meer dan 1000 markante 'Lage Landers'.

Herman is drie als zijn vader sterft. 'Je kan niet missen wat je niet gekend hebt', zegt hij, maar niettemin gaat hij levenslang op zoek naar zijn roets. Vader vocht nog in de Grootte Oorlog maar kon geen officier worden: hij was Nederlandstalig. Misschien ligt daar Hermans drijfveer van zijn Vlaams-zijn en zijn tocht tegen sociaal onrecht. Samen met zijn Ninoofse KSA-vrienden sticht hij een zanggroepje. Hij wordt leadzanger, speelt nauwelijks vier gitaarakkorden maar zijn overtuigende zwier, stijl en James Dean-look doen de rest. Die look ontgaat ook Greta niet. Ze trouwen en trekken twee jaar later met dochter Gertjie naar Dilbeek.

Herman Brijssinck tijdens een redactievergadering voor De Roets

meenten, dat alle Franstaligen hem willen. We kunnen hem dus maar beter zelf houden.' De ideeënmarketing in Vlaanderen is geboren. En geen groter compliment voor een *marketeer* dan dat die slogan 40 jaar later nog altijd spontaan met Dilbeek wordt geassocieerd. 'We houden van alle Zes' streeft hetzelfde na, maar dan op maat van de zes Brusselse faciliteitengemeenten. Het vormt in 1981 de aanloop tot de eerste Gordel. Herman telt *eigenhandig* alle deelnemers, en het waren er precies ... 1302. De Gordel kent nadien een fenomenaal succes met in 1993 112.659 echte deelnemers.

Zowat 20 jaar geleden is Herman jurylid bij de aanwerving van nieuwe BRT-journalisten. Boeiend. Tot hij een kandidaat hoort antwoorden: 'Maria van Bourgondië, dat was toch een modeontwerpster?' En 'Peter Benoit een dj?' In plaats van diep te zuchten, zet hij er zijn schouders onder. Resultaat? De historische kalender De Roets. Opnieuw dankzij veel vrijwilligers, want als geen ander verstaat Herman de kunst om mensen te laten draaien. Rond zijn vinger en soms over hun toeren.

Tot zijn laatste dag heeft Herman jongensdromen. Alleen geduld ... dat was niet zijn grootste deugd!

Cartoon: Brassier

Zijn overtuigingskracht en assertiviteit komen van pas bij de *Hollanders* van KLM. Herman maakt er een blitzcarrière en leert er vooral wereldburger zijn. Zijn vanzelfsprekende Vlaamsgezindheid wordt nog aangescherpt zonder te gaan

zweven. Hij koppelt Vlaamse gemoedelijkheid aan Hollandse efficiëntie, Hollandse pioniersgeest aan Vlaamse degelijkheid.

Dat is niet anders in zijn vrije tijd. Dankzij zijn slogan 'Goed tweetalig, echt drietalig worden in Brussel. Dat kan in 't Nederlandstalig onderwijs' stijgen de leerlingcijfers opnieuw. En als in 1978 het Egmontpact een inschrijvingsrecht wil toekennen aan Franstaligen in de Vlaamse Rand, wordt over alle partijgrenzen heen de actie *Waar Vlamingen Thuis zijn* gelanceerd. In het gelijknamige magazine schrijft Herman: 'Hij moet wel iets heel speciaals hebben, die grond van de randge-

Verloren Maandag

maandag

8

De grootmoeder van Ensor had in Oostende een tof winkeltje met kant, schelpen en allerlei snuisterijen.

Tijdens het badseizoen kwamen er vaak voorname buitenlanders over de vloer. Keizer Willem I – toen nog prins van Pruisen – en ook de hertog van Brabant, de graaf van Vlaanderen, de hertog van Ossuna, hertogin Douglas Hamilton ... Ze genoten van de grapjes van Ensors grootmoeder. Ze doste hem vaak uit in bizarre kostuums, net als haar aap, die ze wel honderd kunstjes geleerd had en meenam op al haar wandelingen.

dinsdag

9

woensdag

10

donderdag

11

Pastoor Dominicus Minten, zoon van een turfstecker, had een groot hart voor armen en sukkelaars. Tijdens de cholera-epidemie sprong hij dag en nacht in de bres voor zijn parochianen. Nooit van de man gehoord? Ernest Claes maakte er pastoor Munte van.

vrijdag

12

zaterdag

13

Begin 20 ste eeuw werd Sterke Peer uit Wuustwezel uitgeroepen tot de sterkste en dikste man ter wereld. Een John Massis *avant la lettre*. Die Peer, eigenlijk heette hij Petrus Janssen, kon een kar met anderhalve ton kasseien trekken. Vandaag wordt een van de grootste amateurtriatlons van het land naar hem genoemd: de Sterke Peer Triathlon.

zondag

14

De Roets is een ideëel project dat bij het brede publiek interesse wil wekken in de boeiende en inspirerende geschiedenis van de Lage Landen

Historische kalender sinds 2005
ANV-Visser Neerlandiapijs voor Cultuur

Initiatiefnemer: Herman Brijssinck
Coördinator: Koen Clement
Eindredactie: Jo Vranckx
Vormgeving: 5NUL8 Grafische Producties
Logistiek: Maries Haelterman
www.roetsinfo.eu
contact@roetsinfo.eu

Werkten mee aan de editie 2024:

Bob Steel, Dennis De Haese, Floor Wets, Eric Ponette, Guido Mertens, Hans Wollens,
Herman Brijssinck, Jan Ghyselen, Johan Lambrechts, Jo Vranckx, Koen Clement, Lieve Hoet,
Louis Chabert, Luc De Bruyne, Paul De Sadeleer, Paul De Vendt, Paul Meurisse, Peter De Wilde,
Rezy De Baer, Teresa Castelo, Toon Horsten, Willy Cruysweegs en de vele lezers die ons tips voor
weetjes en markante Lagelanders bezorgden.

De Roets 2024 bestellen: www.roetsinfo.eu/bestel hier

© 2023 Davidsfonds / Standaard Uitgeverij nv, Franklin Rooseveltplein 12, 2060 Antwerpen en
De Roets vzw

Gemaakt onder licentie van Davidsfonds. 'Davidsfonds' is het geregistreerde merk van Davidsfonds
vzw, met maatschappelijke zetel in 3000 Leuven, Sluisstraat 79.

www.standaarduitgeverij.be

D/2023/0034/308
ISBN: 978 90 223 40295
NUR: 014-680

Van enkele werken die in deze Roets werden opgenomen, konden de auteurs of hun
rechthebbenden niet worden bereikt, ondanks onze inspanningen. Met het oog op de
overnamerechten vragen wij hun contact op te nemen met contact@roetsinfo.eu

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd – op enige manier – zonder voorafgaande
toestemming van de uitgever en De Roets vzw.